

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

METODOLOGIJA
STATISTIKA ŠUMARSTVA

13	METODOLOŠKO UPUTSTVO	13
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, mart 2024. godine

SADRŽAJ

Pravni osnov.....	1
METODOLOŠKE OSNOVE.....	1
Cilj istraživanja	1
Metodi prikupljanja podataka	1
Izveštajne jedinice	1
Obuhvat.....	1
Definicije.....	2
Povjerljivost podataka.....	2
Organizacija istraživanja.....	2
Referentni period.....	2
Diseminacija	3
ISTRAŽIVANJA.....	4
1. Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama	4
2. Istraživanje o površini, proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama.....	5
3. Lovstvo.....	7

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja iz oblasti statistike šumarstva je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore“, br. 18/12 od 30. 03. 2012, 047/19 od 12. 08. 2019) i Godišnji plan zvanične statistike.

Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike izvještajne jedinice su dužne da daju podatke u zahtijevanoj formi. Individualni podaci dobijeni istraživanjem su zaštićeni i koriste se isključivo u statističke svrhe.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj istraživanja

Osnovni cilj istraživanja iz oblasti statistike šumarstva je prikupljanje podataka o: proizvodnji, prodaji, zalihama šumskih sortimenata u državnim šumama, površini šuma, sječi, iskorišćenim nedrvnim proizvodima, štetama u šumama, gajenju, melioraciji i infrastrukturi u šumarstvu. Pored toga, cilj je i prikupljanje podataka o brojnom stanju odstrijeljene divljači, zaposlenom osoblju, lovačkim zgradama i objektima, lovištima i lovcima.

Podaci se prikupljaju kroz sljedeća istraživanja: Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama (ŠUM – 22), Istraživanje o površini, proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama (ŠUM) i Lovstvo (LOV - 11).

Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatranih pojava.

Metodi prikupljanja podataka

Podaci za istraživanje Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama i Istraživanje o površini, proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama prikupljaju se elektronskim putem na excel upitniku, dok se za istraživanje Lovstvo koristi izvještajni metod prikupljanja podataka.

Izvještajne jedinice

Izvještajne jedinice su:

- (1) Uprava za gazdovanje šumama i lovištima – Centrala (Uprava za šume – Centrala);
- (2) Korisnici lovišta.

Obuhvat

Podatke za istraživanje Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama i Istraživanje o površini, proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama dostavlja Uprava za gazdovanje šumama i lovištima – Centrala (Uprava za

šume – Centrala) za sve područne jedinice. Istraživanjem Lovstvo obuhvaćeni su svi korisnici lovišta.

Definicije

Šumom se smatra zemljište koje je obraslo šumskim drvećem u obliku sastojine čija je površina veća od 20 ari, kao i šumski rasadnici, sjemenske sastojine i sjemenske plantaže koje su sastavni dio šume, šumska infrastruktura, protivpožarne pruge i druga otvorena područja unutar šume površine manje od 20 ari. Šumom se ne smatraju odvojene skupine šumskog drveća na površini manjoj od 20 ari, šumski rasadnici i sjemenske plantaže koji nijesu sastavni dio šume, zaštitni pojasevi šumskog drveća čija je površina manja od 20 ari, a širina manja od 20 m, drvoredi i parkovi u naseljima.

Šumskim zemljištem smatra se zemljište na kojem se gaji šuma ili zemljište koje je radi njegovih prirodnih karakteristika i uslova gazdovanja, najpovoljnije za podizanje i gajenje šuma, kao i zemljište na kome se nalaze objekti namijenjeni za gazdovanje šumama, uzgoj divljači i ostvarivanje zaštitnih i drugih opštekorisnih funkcija šuma i koje se ne može koristiti u druge svrhe.

Industrijsko drvo ima povoljna fizička i hemijska svojstva, a namijenjeno je za industrijsku (mehaničku i hemijsku) preradu.

Tehničko drvo ima povoljna fizička svojstva te je namijenjeno za razne tehničke svrhe. U tehničko drvo spadaju: rudničko drvo, stubovi za elektrovođe i telefonske vodove, sitno tehničko drvo, ostalo oblo drvo, pragovi i ostalo tesano i cijepano drvo.

Ogrijevno drvo je drvo namijenjeno za ogrijev ili za proizvodnju drvenog uglja.

Drvo za celulozu je drvo pogodno za dobijanje celuloznih vlakana za proizvodnju papira.

Povjerljivost podataka

Podaci dobijeni od izvještajnih jedinica predstavljaju službenu tajnu i koriste se isključivo u statističke svrhe i ne mogu se objavljivati niti stavljati na raspolaganje bilo kom korisniku. Rezultati istraživanja objavljuju se na agregiranom nivou i u potpunosti je obezbijeđena tajnost individualnih podataka.

Organizacija istraživanja

U skladu sa Planom i Programom statističkih istraživanja, organizacija istraživanja se odnosi na pripremu upitnika i uputstava izvještajnim jedinicama, prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.

Referentni period

Referentni period predstavlja vremenski period na koji se odnosi podatak prikupljen istraživanjima. Referentni period za istraživanje Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama predstavlja period od mjesec dana, tj. prethodni mjesec, dok je za Istraživanje o površini,

proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama i Lovstvo to period od 12 mjeseci, tj. prethodna kalendarska godina.

Diseminacija

Objavljivanje podataka se vrši u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku, prema unaprijed definisanom datumu i načinu objavljivanja podataka.

Publikovani podaci dostupni su korisnicima u kvartalnom saopštenju Indeksi fizičkog obima proizvodnje šumskih sortimenata iz državnih šuma, Mjesečnom statističkom pregledu, Statističkom godišnjaku, publikaciji "Crna Gora u brojkama", i na Web-u.

ISTRAŽIVANJA

1. Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama

Cilj istraživanja Proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama jeste da obezbijedi podatke o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata u državnim šumama.

Podatke za navedeno istraživanje dostavlja Uprava za gazdovanje šumama i lovištima – Centrala (Uprava za šume – Centrala) za sve područne jedinice na mjesečnom nivou.

Šumom se smatra zemljište koje je obraslo šumskim drvećem u obliku sastojine čija je površina veća od 20 ari, kao i šumski rasadnici, sjemenske sastojine i sjemenske plantaže koje su sastavni dio šume, šumska infrastruktura, protivpožarne pruge i druga otvorena područja unutar šume površine manje od 20 ari. Šumom se ne smatraju odvojene skupine šumskog drveća na površini manjoj od 20 ari, šumski rasadnici i sjemenske plantaže koji nijesu sastavni dio šume, zaštitni pojasevi šumskog drveća čija je površina manja od 20 ari, a širina manja od 20 m, drvoredi i parkovi u naseljima.

Industrijsko drvo ima povoljna fizička i hemijska svojstva, a namijenjeno je za industrijsku (mehaničku i hemijsku) preradu.

Tehničko drvo ima povoljna fizička svojstva te je namijenjeno za razne tehničke svrhe. U tehničko drvo spadaju: rudničko drvo, stubovi za elektrovođe i telefonske vodove, sitno tehničko drvo, ostalo oblo drvo, pragovi i ostalo tesano i cijepano drvo.

Ogrijevno drvo je drvo namijenjeno za ogrijev ili za proizvodnju drvenog uglja.

2. Istraživanje o površini, proizvodnji šumskih sortimenata, sječi, štetama, zaštiti i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama

Cilj istraživanja je dobijanje podataka o površini šuma, sječi, proizvodnji šumskih sortimenata, iskorišćenim nedrvinim proizvodima, štetama u šumama, gajenju, melioraciji i infrastrukturi u državnim i privatnim šumama. Podatke za navedeno istraživanje dostavlja Uprava za gazdovanje šumama i lovištima – Centrala (Uprava za šume – Centrala) zbirno za sve područne jedinice na godišnjem nivou.

Šumom se smatra zemljište koje je obraslo šumskim drvećem u obliku sastojine čija je površina veća od 20 ari, kao i šumski rasadnici, sjemenske sastojine i sjemenske plantaže koje su sastavni dio šume, šumska infrastruktura, protivpožarne pruge i druga otvorena područja unutar šume površine manje od 20 ari. Šumom se ne smatraju odvojene skupine šumskog drveća na površini manjoj od 20 ari, šumski rasadnici i sjemenske plantaže koji nijesu sastavni dio šume, zaštitni pojasevi šumskog drveća čija je površina manja od 20 ari, a širina manja od 20 m, drvoredi i parkovi u naseljima.

Šumskim zemljištem smatra se zemljište na kojem se gaji šuma ili zemljište koje je radi njegovih prirodnih karakteristika i uslova gazdovanja, najpovoljnije za podizanje i gajenje šuma, kao i zemljište na kome se nalaze objekti namijenjeni za gazdovanje šumama, uzgoj divljači i ostvarivanje zaštitnih i drugih opštekorisnih funkcija šuma i koje se ne može koristiti u druge svrhe.

Privredne šume su šume u kojima je naglašena proizvodna funkcija.

Zaštitne šume su šume u kojima je naglašena ekološka funkcija.

Visoke šume su šume postale pretežno iz sjemena.

Niske (izdanačke) šume su postale pretežno iz izdanaka iz panja.

Ostale kategorije šuma čine šikare, makije, šibljaci i lisničke šume.

Industrijsko drvo ima povoljna fizička i hemijska svojstva, a namijenjeno je za industrijsku (mehaničku i hemijsku) preradu.

Tehničko drvo ima povoljna fizička svojstva te je namijenjeno za razne tehničke svrhe. U tehničko drvo spadaju: rudničko drvo, stubovi za elektrovođe i telefonske vodove, sitno tehničko drvo, ostalo oblo drvo, pragovi i ostalo tesano i cijepano drvo.

Otpadak obuhvata sve djelove drveta koji ostaje u šumi prilikom sječe (panjevina, sitna granjevina, gule, trulež i slično).

Ogrijevno drvo je drvo namijenjeno za ogrijev ili za proizvodnju drvenog uglja.

Drvo za celulozu je drvo pogodno za dobijanje celuloznih vlakana za proizvodnju papira.

Njega šuma je sprovođenje uzgojnih mjera sječe i radova u šumskoj sastojini.

Obnova šuma je proces osnivanja novih sastojina na mjestu postojećih zrelih sastojina prirodnim podmlađivanjem ili popunjavanjem prirodnog podmlatka sadnjom.

Vještačko pošumljavanje je podizanje novih šuma - sadnjom ili setvom - na golim ili pretežno golim zemljištima (goletima), naročito onima na kojima su šume nekada već postojale. Pošumljavanje je i ponovno podizanje postojećih, a zbog neprimjerenog odnosa čovjeka uništenih ili opožarenih šuma.

Redovna sječa se vrši po prethodno odobrenom planu.

Vanredna sječa nije planom predviđena, vrši se od slučaja do slučaja, prema potrebi koja nije mogla biti predviđena (vjetrolomi, snijegolomi, vjetroizvale, snijegoizvale, napad insekata, biljne bolesti i sl).

Proreda i čišćenje su redovne sječe njege koje se sprovode u visokim jednodobnim i izdanačkim (niskim) šumama u manjim ili većim vremenskim razmacima sa ciljem da se obezbijedi razvoj kvalitetno najboljih stabala.

3. Lovstvo

Cilj istraživanja je dobijanje podataka o brojnom stanju divljači, broju odstrijeljene divljači, zaposlenom osoblju, lovačkim zgradama i objektima, lovištima i lovcima.

Podaci se prikupljaju svake godine od strane korisnika lovišta.

Divljač, kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa, su zakonom određene životinjske vrste sisara i ptica koje slobodno žive u prirodi ili se uzgajaju u prostoru namijenjenom za uzgoj i razmnožavanje u svrhu lova i korišćenja.

Korisnik lovišta je pravno lice koje je steklo pravo lova na osnovu korišćenja lovišta.

Lovište je određena površina zemljišta koje je zaokružena prostorna cjelina u kojoj postoje prirodni i drugi uslovi za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njenih djelova.

Lovac je lice koje ima položeni lovački ispit, lovnu dozvolu i lovnu kartu i obavlja osnovne zadatke lova: uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njenih djelova uz poštovanje lovačkih običaja i etike.

Lovna godina je period od 1. aprila tekuće do 31. marta naredne godine.

Izdaje i štampa Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske 2 (+382) 20 230 - 811, faks (+382) 20 230 - 814

Metodologiju pripremio:

Odsjek statistike životne sredine i šumarstva

contact@monstat.org